

ROTA Journal

Review of Tourism Administration Journal

Journal home page: www.rotajournal.org

Doi:10.5281/zenodo.8071813

ISSN: 2757-6205

MANAVGAT'TA YAŞAYAN HALKIN TURİZME YÖNELİK ALGI VE TUTUMLARI ÜZERİNE ARAŞTIRMA

Devrim Olcay KAYA^a

^a Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya, Türkiye (oss23@hotmail.com)

MAKALE GEÇMİŞİ

ÖZ

Gönderim Tarihi:

15.12.2022

Kabul Tarihi:

09.06.2023

Anahtar Kelimeler:

Manavgat
Yöre halkı
Turizm
Antalya

Turizm faaliyetlerinin gerçekleştiği destinasyonlar üzerinde ekonomik, sosyokültürel ve çevresel olmak üzere çeşitli etkiler görülmektedir. Bu etkilerin yerel halk tarafından nasıl algılandığının bilinmesi; ülke ve bölge turizminin geleceği açısından büyük bir öneme sahiptir. Çalışmanın amacı yerel halkın gözünden Manavgat'ta turizm kaynaklı meydana gelen etkilerin değerlendirilmesi ve yerel halkın demografik özellikleri ile turizmin bölgede yarattığı ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel etkiler arasında farklılıklar olduğunun tespit edilmesidir. Bu amaçla 336 kişi üzerinde anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda katılımcıların cinsiyetine, eğitim durumuna ve yaşına göre Manavgat turizm algısı değişmemektedir. Buna karşın katılımcıların gelir durumuna göre Manavgat turizm algısı farklılaşmaktadır. Manavgat'da ikamet eden yerel halkın turizm algısı ve desteğinin araştırıldığı bu çalışmanın; gelecekte yapılabilecek benzer konudaki yerli ve yabancı araştırmalara faydalı olabileceği öngörülmektedir.

**Sorumlu Yazar:* Devrim Olcay KAYA

E posta: oss23@hotmail.com

Önerilen atf

Kaya, D. O. (2023). Manavgat'ta yaşayan halkın turizme yönelik algı ve tutumları üzerine araştırma. *Review of Tourism Administration Journal*, 4 (1), 12-28.

Review of Tourism Administration Journal

Journal home page: www.rotajournal.org

ISSN: 2757-6205

A RESEARCH ON TOURISM PERCEPTIONS AND ATTITUDES OF THE PEOPLE LIVING IN MANAVGAT

Devrim Olcay KAYA^a

^a Akdeniz University, Social Science Institute, Antalya, Türkiye (oss23@hotmail.com)

ARTICLE HISTORY

Received:

15.12.2022

Accepted:

09.06.2023

Keywords:

Manavgat
Residents
Tourism
Antalya

ABSTRACT

Various impacts, including economic, sociocultural and environmental, are observed on the destinations where tourism activities take place. To know how these effects are perceived by local people; It is of great importance for the future of country and regional tourism. The aim of the study is to evaluate the effects of tourism in Manavgat through the eyes of the local people and to determine that there are differences between the demographic characteristics of the local people and the economic, socio-cultural and environmental effects that tourism creates in the region. For this purpose, a survey was conducted on 336 people. As a result of the study, Manavgat's perception of tourism does not change according to the gender, education level and age of the participants. On the other hand, Manavgat tourism perception differs according to the income level of the participants. This study investigating the perception and support of the local people residing in Manavgat; it is predicted that it will be useful for domestic and foreign research on a similar subject that can be done in the future.

***Corresponding author:** Devrim Olcay KAYA

E posta: oss23@hotmail.com

Suggested citation

Kaya, D. O. (2023). Manavgat'ta yaşayan halkın turizme yönelik algı ve tutumları üzerine araştırma. *Review of Tourism Administration Journal*, 4 (1), 12-28.

GİRİŞ

Geçmişe nazaran artık ülkelerin ekonomik açıdan kalkınmaları birçok sektörü de direkt olarak etkilemektedir. Ülkelerin gelişen ekonomik yapıları ve beraberinde sağladığı kişilerin refah düzeylerindeki artış; insanların sosyalleşmeye olan ilgilerinde de artışa neden olmuştur. Bireyler sosyalleşme kapsamındaki boş zamanlarını turizm faaliyetlerine katılarak da değerlendirmektedirler. Bireylerin gelir düzeylerindeki artış, gelişmiş teknoloji, kişilerin kendilerine ayırdıkları vakitteki artış, karayolu, havayolu ve denizyolu gibi ulaşım kanallarındaki imkânların artması vb. etkenler gelişen turizm sektörünün en büyük destek sağlayıcılarındandır. Bu sayede günümüzde artık turizm faaliyetlerine katılmak basit bir hâl almakla birlikte kişilerde gezme, yeni yerleri görme ve yeni kültürleri tanıma isteklerini arttırmıştır. Turizm faaliyetlerine genel pencereden bakıldığında; öncelik olarak turizm olayının amacı deniz, kum, güneş üçlüsü ve turistik mekanlara gitme maksadıyla gerçekleşse de bölgedeki yerel halkla ve kültürleriyle tanışmakta bölgeyi ziyaret eden turistler için önem arz etmektedir. Dolaylı yollardan da gerçekleşse bile bu açıdan bakıldığında bölgeyi ziyarete gelen turistler ve bu bölgede yaşamlarını sürdüren yerel halk arasındaki etkileşimden söz etmek gerekir.

Turizm sektörü bünyesinde barındırdığı birçok avantaj nedeniyle fazlasıyla önem arz etmekle birlikte hızlı bir şekilde gelişmekte olan sektörlerin de başında gelmektedir. Turizm sektörünün; ulusal ve bölgesel ekonomilere sağladığı katkılar da yadsınamayacak derecede önemli bir yer tutmaktadır. Ülkeler, geçmişten günümüze gelişen ve gelişmeye devam etmekte olan turizm pazarında, kendilerine daha çok yer edinebilmek için sektörel yatırımlara ağırlık vermektedirler. Bu kapsamda sektörel anlamda verimliliği ve sürekliliği sağlayabilmek temel hedefler arasında yer almaktadır. Turizm yatırımlarından verim alınabilmesi çeşitli etkenlere bağlıdır. Bu hedefler doğrultusunda yerel yönetimler, sektör çalışanlarına görevler düşüğü gibi yerel halka da birtakım görevler düşmektedir. Fakat yerel halkın teoride ve pratikte; yerel yönetimler ve sektör çalışanlarına nazaran daha az bilgi ve tecrübeye sahip olması sebebiyle öncelikle turizm algılarının ve sektörle ilgili donanımlarının belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla turizm olayının bir parçası olan yerel halkı bilinçlendirme ve bilgilendirmeye yönelik hem de alanda ilgili konularda kaynak teşkil etmesi amacıyla yapılan çalışmada “turizm” genel çerçevesiyle ele alınmıştır.

Çalışmada turizm kavramının tanımı ile ilgili genel bilgiler, turizmin etkileri ekonomik etkileri, kültürel etkileri, sosyal etkileri ve çevresel etkileri ele alınmıştır. Turizmin gelişimi ve yerel halkın algılarına yönelik yaklaşımlar ile yerel halk ve turist ilişkisi incelenmiş olup anketlerin yapılacağı yer olan Manavgat ilçesinin turizmdeki yeri ve önemine dair bilgilere yer verilmiştir. Manavgat ilçesinde hayatlarını sürdüren yerel halkın turizm olayına ve sektördeki gelişmelere karşı algı, tutum ve davranışlarını belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın amacı, kapsam ve sınırlılıkları, araştırmanın yöntemi, evren ve örnekleme, veri toplama tekniği, araştırmanın kısıtları ve bulgularına dair bilgiler yer almaktadır.

Turizm Kavramı ve Tanımı

Turizm, Latince “tornus” kelimesinden gelmektedir. Tornus kelimesi, “dönme, dönüş hareketi” anlamına gelmektedir. İngilizcede “tour” olarak kullanılmış ve dilimize “tur” olarak girmiştir (Akman, 2007: 1-2).

Geçmişten günümüze kadar birçok şekilde tanımlanan turizm kavramı, kalış süreleri, yaşadıkları yerlere uzaklığı ve insanların ihtiyaçları (değişik yerleri görme, dinlenme, eğlenme, öğrenme, sağlık vb.) gibi çeşitli etkenlere göre tanımlanmıştır. Tarihçesine bakıldığında ilk olarak 1884 yılında

Avustralya'nın Graz şehrinde gerçekleşen toplantıda başkan olan yazar Josef Stadner, kavramlar ile ilgili konuları ele almış ve turizmi ekonomik bir hareket olarak "Turizm endüstrisi bir iktisadi faaliyet olarak yabancıların ziyaretlerinden (yabancı trafiğinden) doğan faydaya yönelmiştir. Bu endüstri ürünü tüketiciye götürmek yerine, tüketiciyi ürüne getirmektedir. Tüketici, kendisine ulaşımı mümkün olmayan mallardan faydalanmak istediği için bu yolu kat eder. Hava, dağlar, iklim gibi daha önceden yararlanılmamış unsurlar turizm endüstrisi ile iktisadi mallara dönüştürülmektedir" şeklinde tanımlamıştır (Toskay, 1983: 21).

Birçok kaynağa göre ise 1905 yılında Guyer-Feuler yaptığı "İnsanlarda gittikçe çoğalan hava değişikliği ve rahatlama ihtiyacı, doğal ve kültürel güzellikleri görme isteği, ticaret ile endüstride gelişme sağlamak amacıyla ülkelere yardım etme ve iletişim ile ulaşım araçlarını kusursuz hale getirmek için oluşturulmuş çağa özgü bir olgudur" (Kozak vd., 2015: 1-2). tanımı ilk turizm tanımı olarak kabul edilmektedir.

Turizm sürekli yaşanan yer dışında misafir olarak değişik yerleri görme, dinlenme, eğlenme, öğrenme, sağlık gibi psikolojik ve sosyo kültürel ihtiyaçların giderilmesi amacıyla yapılan seyahat ve geçici konaklama hareketleridir (Kozak vd. 1997: 1).

Dünya Turizm Örgütüne göre turizm: "İnsanların eğlence, iş ve diğer amaçlar için 12 aydan daha uzun bir süre olmayacak şekilde seyahatlerini ve yaşadıkları yerin dışındaki konaklamalarını kapsar" (Goeldner, vd. 2003: 7-12).

Yapılan birçok tanımdan ortaya çıkan turizme ilişkin belirleyici özellikler şunlardır (Barutçugil, 1989: 15; Kozak vd. 2001: 5).

- Turizm, sürekli olarak yaşanan yahut çalışılan yerler haricinde yapılan seyahatleri kapsamaktadır.
- Turizmde yapılan konaklama geçici olduğu için kişiler belirli bir süreden sonra kendi yaşadıkları yerlere dönerler.
- Seyahat eden ve geçici olarak konaklayan kişiler, turizm işletmelerinden mal ve hizmet satın alırlar.
- Seyahatin amacı gelir elde etmek olmamalıdır.

YEREL HALKIN ALGI VE TUTUMU İLE TURİZM İLİŞKİSİ

Turizmin Etkileri

Bir destinasyonda turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi yerel halk ve turist etkileşiminin en yüksek seviyede olması, turizmin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel faktörlerinin olumlu etkilerinin arttırılması, olumsuz etkilerinin de minimuma düşürülmesiyle sağlanabilir (Duran, 2013: 77-93).

Potter yaptığı çalışmada turizmin ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerini 9 adım ile açıklamıştır (Page, 2009: 477).

1. Adım: Turizmin gelişiminde şartların incelenmesi,
2. Adım: Gelişime göre (devam eder/devam etmez) turizm destinasyonu için gelecek planı hazırlanması,
3. Adım: Turist gelişimi niteliğinin incelenmesi,

4. Adım: Gelişimin devam etmesi durumunda, hangi sürede gerçekleştiği hakkında gelecek tahmini yapılması,
5. Adım: 2. ve 4. Adım arasındaki nitel ve nicel farklılıkların tanımlanması,
6. Adım: Olumsuz etkileri minimuma indirmek için farklı yöntemlerin önerilmesi,
7. Adım: Etkiler analiz edilerek karşılaştırma yapılması,
8. Adım: Sonuçların bildirilmesi,
9. Adım: Karar verilmesi.

Turizmin etkileri dört başlık olarak incelenecektir.

Turizmin Ekonomik Etkileri

Turizm, ülkelerin ekonomik büyümesinde çok önemli bir rolü olan ve işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılmasını sağlayan sektörlerden biridir (İslamoğlu vd. 2017: 63-86). Turizm ödemeler dengesine, gelire, yeni yatırımların yapılmasına, diğer sektörlerle, istihdama ve kalkınmaya katkılar sağlamaktadır (Kozak vd. 2015: 110). Turizm, bölge halkına ekonomik olarak sağladığı katkı nedeniyle turizme bakış açılarını da olumlu olarak etkilemektedir (Tatoğlu vd. 1998: 746). Turizm destinasyonlarına ziyaret eden turist sayıları arttıkça konaklama, yeme-içme vb. turistik tesislerin ve rekreasyon yapılacak alanlarının artmasıyla yeni altyapı yatırımlarına ihtiyaç duyulacak ve bu yatırımlar için turizm sektörü diğer sektörler ile iş birliği yapmasını sağlayacak böylece ekonomik canlanma ve istihdam artışı gerçekleşecektir (Kozak vd.2015: 110). Turistler ziyaretleri sırasında yaptığı harcamalar çarpan etkisi oluşturup sadece turizm sektörünün içerisinde yer alanlara değil, diğer sektörlerle de gelir sağlamaktadır (Kar vd. 2004: 90).

Bir ülkenin kırsal veya yoksul bölgelerinde turizmin geliştirilmesi bölgeler arasındaki dengesizliği azaltmak için bir araç olarak kullanılabilir. Turizm sayesinde o bölgede yeni iş imkanları yaratılır ve o bölgenin gelir düzeyleri artarak bölgeler arasındaki fark minimum düzeye düşürülebilir (Tosun vd. 2003: 142).

Turistler, ziyaret edecekleri destinasyonu seçerken o bölgenin altyapı tesislerinin durumu da karar alma süreçlerini etkileyen önemli faktörlerden biridir. Altyapı çalışmaları yetersiz olan bir destinasyonun turizm merkezi olması zordur (Toskay, 1983: 192). Bu nedenle turizm, alt yapı çalışmalarının yapılmasını zorunlu hale gelmesini sağlamaktadır. Bir destinasyonda turizm faaliyetleri geliştiğinde o bölgedeki arazi, mal ve hizmetlerin fiyatlarında artışlar meydana getirmektedir. Oluşan bu fiyat artışları en fazla bölge halkını etkilemektedir. Mal ve hizmet fiyatlarında bölgesel enflasyona neden olmaktadır (Oktayer vd. 2007:29). Turizmin ekonomik açıdan olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Bölgesel enflasyon, fırsat maliyeti, turizme bağımlı olma, mevsimsel dalgalanma, yabancı işgücü ihtiyacı ve dış alımlarda artışlar turizmin ekonomik açıdan olumsuz etkilerinden bazılarıdır (Kozak vd. 2015: 120-121).

Turizmin Kültürel Etkileri

Kültürel turizm, farklı kültürlere sahip olan toplumların kültürel farklılıklarını anlamalarına ve karşılıklı olarak etkileşim içerisinde bulunmalarına olanak sağlarken ülke ekonomisine de katkı sağlamaktadır (Kozak vd. 2015: 127). Bir ülkenin kültürel değerleri farklı kültüre sahip olan insanların o ülkeye seyahat etmelerine ve o kültürü tanımlarını sağlamaktadır. Bir destinasyona turistlerin ziyaretini sağlayan kültürel değerler;

- Sanat, Müzik ve Tiyatro
- El İşleri
- Dil ve Edebiyat
- Tarih, Miras ve Gelenek
- Dini festivaller
- Mimari yapılar
- Arkeolojik Alanlar ve Müzeler
- Gastronomi
- Tamamlayıcı ya da yan kültürler

olarak sıralanabilir (Wall ve Mathieson, 2006: 261).

Bir destinasyona kültürel amaçla gelen turistler, o bölgenin kültürünü tanımak isterler. Turizm sayesinde bölge halkı unuttuğu örf ve adetlerini yeniden hatırlamış olurlar (Gürbüz, 2002: 53). Bazı bölgelerde ise örf ve adetlerin ticari amaçlardan dolayı unutulmasına neden olabilir. Turizmden daha çok kâr elde edebilme isteği, turistleri bir destinasyona çeken kültürel değerlerin yok olmasına sebep olmuştur (Uslu ve Kiper, 2006: 306).

Turizmin olumsuz kültürel etkilerini MacNaught 6 nedenle açıklamıştır (Ryan, 2003: 268). Bu nedenler;

- Uluslararası ilişkilerde turistlerin etkisiz kalması,
- Misafirperverliği olumsuz hale getirmesi,
- Turizmde istihdam edilen işçilerin çalışma şartlarının iyi olmaması,
- Yerel halk üzerinde turistlerin yıkıcı etkiler oluşturması,
- Yerel halkın kültürünü etkilemesi,
- Turizmin toplum hayatını olumsuz yönde etkilemesidir.

Kültürel değişim, farklı kültürlerle sahip insanların birbirlerine karşı saygılı ve hoşgörülü olmaları için uzun süreler gerektirmektedir. Turistlerin kısa süreli ziyaretlerinde dil ve ekonomik statü farklılıkları yerel halk ile turistler arasında dengesiz bir fark oluşturmaktadır. Bir destinasyonu ziyaret eden turistler rahat, huzurlu ve dil kaldırmaya isteklidir; yerel halk bu uyumu sağlamak için çalışmak zorundadır. Bu da kültürel etkileşimde sorunlara yol açabilmektedir (Budeanu, 2005: 91).

Kültürel etkileşimin çok olması da farklı sorunları ortaya çıkarmaktadır. Bunlardan bir tanesi; özendirme etkisidir. Özendirme etkisi, turistlerin davranışlarını (kıyafetlerini, dillerini, alışkanlıklarını) taklit ederek onların sahip olduklarını elde etmek için kültürel yozlaşma yaşamalarıdır. Turizm literatüründe, yerel halkın, özellikle de gençlerin davranışındaki değişikliklerin yalnızca turistleri gözlemlemesi sonucunda olduğu öne sürmektedir. Turistlerin yaşam tarzları ve koşulları yerel halk tarafından ilginç, çekici ve heyecan verici olarak görülmektedir (Cole, 2008: 20). Bu etkileşim ile yerel halk kendi kültürel değerlerinden uzaklaşmaktadır.

Turizmin Sosyal Etkileri

Turizm destinasyonunda turizmin sebep olduğu sosyal etkilerin önemi büyüktür. Sosyal çevre tarafından özümsemeyen durumlar bölgedeki turizm faaliyetlerini olumsuz etkileyebilir. Turizm ile iç içe bulunan yerel halkın yaşam tarzı ve standartları, gelenek görenekleri, kültürleri ve değer yargıları sosyal etkiler içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir (Civelek, 2010: 333). Bir destinasyonda turizmin gelişmesi, yerel halkın iş imkânlarını arttırmaktadır. Yeni iş imkânlarıyla birlikte yerel halk ekonomik olarak iyi bir yaşam koşullarına da sahip olmaktadır (Avcıkurt, 2015: 64).

Akademisyenlere göre, turizmin gelişmesindeki sosyal etkiler şu şekilde sıralanmıştır (Brunt ve Courtney, 1999: 495).

- Turizm, turizm ile bağlantısı olan ya da olmayan ülkelerin içyapısını değiştirir.
- Yerel halkın karar verme özelliğini turizm elinden almaktadır.
- Turizmin düşük ya da orta düzeyde olması turizm gelişimi için daha yararlı olma ihtimali yüksektir.
- Turizmde istihdam, cinsiyet ayrımını ortadan kaldırmaktadır.
- Kadınlara daha fazla iş imkanı sağlayarak ekonomik özgürlük vermektedir.
- Yeni fırsatların sağlanmasına ve toplumsal değişimlere sebep olan en önemli faktörlerden birisi turizmdir.
- Turizm, yapılacak olan yatırımların öncelikle ve daha çok gelir getirecek yerlere yapılmasına sebep olmaktadır. (Kanalizasyon yerine aguapark gibi.)
- İstihdamın çok olması ve turistlerin varlığı genç nüfusu turizm bölgesine çeker.
- Turizm altyapısının iyileştirilmesini sağlayarak yerel halkın daha iyi şartlarda yaşamasına katkı sağlar.
- Turizm ekonomik katkı sağlarken, kalabalığı artırır ve buna bağlı sorunların ortaya çıkmasına neden olur.

Turistlerin ziyaret ettiği destinasyondaki yaşayan yerel halkın giyim tarzını, davranışını, düşüncesini, kültürünü ve tüketim alışkanlıklarını olumlu ya da olumsuz olarak etkilemektedir (Tayfun, 2002: 2). Metin ve Koyuncu' nun 2013 yılında yaptığı bir çalışmada turizmin olumsuz sosyal etkilerini aşağıdaki gibi sıralanmıştır (Metin ve Koyuncu, 2013: 27-28).

- Geleneğe dayanan yaşam tarzından uzaklaşmış ve kültürel değerlerinin kaybolması yaşanmıştır.
- Fuhuş olaylarının arttığı ve buna paralel olarak da aile bütünlüğünün bozulduğu görülmüştür.
- Kumar turizmi yerel halkı ekonomik ve sosyal olarak olumsuz etkilemektedir.
- Fuhuş olaylarının artmasıyla bilhassa erkeklerin evlenmeden cinsel ilişkiye girebiliyor olması evlenme yaşını arttırmış ve ailelerin kurulmasını engellemiştir.
- Turizm nedeniyle gençler eğitim yapmak yerine eğitimlerini yarıda bırakarak iş hayatını tercih etmektedir.

Aynı çalışmada turizmin olumlu sosyal etkilerinden de şöyle söz edilmektedir (Metin ve Koyuncu, 2013: 27-28).

- Aile içi yasak ilişkiler azalmıştır.
- Sınır kapısının açılması istihdamı arttırmıştır.

Turizmin sosyal olumsuz etkileri; fuhuş ve suç olaylarının artması, uyuşturucu kullanımının çoğalması, kültürel yozlaşma gibi konular sıralanabilir. Olumsuz etkiler genellikle yerel halk ile turistlerin kültür farklılıklarının yoğun olduğu yerlerde görülmektedir (Mason, 2003: 50). Yerel halkın farklı kültürleri tanımaları, unutulmuş kültürel değerlerini tekrar kazanmaları, özellikle kadınların iş hayatına atılmaları ve yeni bakış açıları kazanmaları da turizmin yaptığı olumlu sosyal etkilerdendir (Güdü, 2011: 35).

Turizmin Çevresel Etkileri

Turizm ile çevre birbirlerinden ayrılmaz kavramlardır. Turizm faaliyetleri fiziksel bir çevrede gerçekleşmektedir ve çevrede var olan turistik değerler sayesinde turistlerce ziyaret edilmektedir. Turizm çevre üzerinde olumlu ve olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Turizmin devamlılığını sağlamak için olumlu etkilerini artırıp, olumsuz etkilerini de minimum düzeye indirmek çok önemlidir (Avcıkurt, 2015: 55). Turizmin çevresel olumlu etkileri;

- Tarihi, kültürel, arkeolojik ve doğal alanların korunması,
- Çevre değerinin ve kalitesinin artırılması,
- Altyapının geliştirilmesi,
- Çevresel güzelliklerin ön plana çıkarılması şeklinde sıralanabilir (Mansuroğlu, 2006: 36)

Bir destinasyondaki tarihi ve kültürel değerler korunarak altyapı ve çevresel düzenlemelerin yapılması o bölgeye daha fazla turistlerin çekilmesini ve yerel halkında çevresel olarak daha iyi koşullarda yaşayabilmesini sağlayacaktır.

Turizmin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini de;

- Kültürel mirasların zarar görmesi,
- Çöp, su, hava, üretim ve gürültü kirliliği,
- Ekolojik etkiler,
- Fauna ve flora kaybı,
- Nüfus yoğunluğu ve sıkışıklık,
- Tarım ve orman alanlarının azalması,
- Artan kentleşme

şekilde sıralamak mümkündür. (Pizam ve Milman, 1986: 31).

Turizmin çevreye olumsuz etkileri de bulunmaktadır. Turistlerin bir destinasyonu ziyareti sırasında oluşan trafik yoğunluğu, şehirlerin doğal yapısına ve çevreye zarar vermesi yerel halkın turizme bakış açısını olumsuz etkileyebilir. Turizm nedeniyle çevrede oluşabilecek tahribatlar ve çevre kirliliğinin artması turistlerin tatil tercihlerini çevresel açıdan daha temiz olan destinasyonlara kaymasına sebep

olacaktır. Bir destinasyonun doğasının bozulmamış olması turizm için en önemli faktörlerden biridir (Kaya, 1997: 40-41).

Açık hava rekreasyonu yapan turistlerin çevre üzerindeki etkileri;

- Etkiler çok boyutludur. Bitki örtüsünün tahribatı ve toprak erozyonu,
- Kullanım etki yaratmaktadır. Açık hava rekreasyonlarında doğrudan veya dolaylı olarak çevreyi etkilemektedirler. Toprak sıkışması ve çöpler doğrudan etkileri, yaban hayatının bozulması, kamp ateşleri nedeniyle oluşan kirlilik dolaylı etkileri kapsamaktadır,
- Kullanım etkileri zamanla ilişkilidir. Rekreasyon alanlarının kullanılması sonucunda olumsuz çevresel etkilerin erken ortaya çıkması (asimptotik eğri),
- Etkinlik türünün o etkinlikten faydalanan kişiler kadar önemli olması

şeklinde özetlenebilir (Ewert, 1999: 58-59).

Yerel Halk ve Turist İlişkisi

Turistler ziyaret ettikleri yerde çok uzun süre kalmadıkları için yerli halkla olan etkileşimleri kısa ömürlü olmaktadır. Yerel halk misafirperverlik konusunda son derece cömert olsalar da bu durum bazı zamanlar turistler tarafından sömürülmektedir. Bu durum etkileşimin iki taraf açısından farklı değerlendirilmesine ve dengesizliğe neden olur. Bölgede bulunan turistlerin ve yerel halkın statüleri beklentileri ve hedefleri farklıdır. Sonuç olarak bu farklılık iki tarafın birbirine olan davranış ve tutumlarının farklı olmasına neden olur (Reisenger, 2009: 205).

Turizm bölgesindeki halkın turistlere karşı tutumu, turistlerin de yerel halka olan davranışları iki tarafın ilişkilerini belirleyen bir faktördür. Kültür ve yaşam biçimlerindeki farklılık, dil sorunu, tarafların birbiri hakkındaki bilgi seviyesi ve turizm türleri gibi etkenler ilişki potansiyelini ortaya koymaktadır. İki tarafın birbiri hakkındaki bilgisi arttıkça ilişkiler de farklı şekillenmektedir (Avcıkurt, vd. 2003). Turist ve yerel halk arasında eşitsiz eğilimli bir ilişki vardır. Bu eşitsizliğin mali tarafı genellikle turist tutumlarında ve harcamalarında görülür. Bölge halkı, kendini alt seviyede hissetmesini turistlerin servetini kullanarak telafi etmeye çalışır. Ayrıca, iki taraf arasında memnuniyet düzeyi ve yenilik beklentisi açısından da eşitsizlik vardır. Bölgeye gelen her turist için orada bulunmak bir yenilik olsa da yerel halk için turistleri görmek normalleşmiştir (Wall ve Mathieson, 2006).

Turistlerin gittikleri yerlerdeki davranışları ve olağan hayatlarındaki davranışları farklılık göstermektedir. Seyahat etme amaçları, beklentileri ve seyahat esnasında yaşadıkları tavırlarına yansımaktadır (Avcıkurt, vd. 2003). Seyahat etmelerindeki amaç günlük yaşantılarından uzaklaşmak olduğu için normal hayatlarındaki sorunları düşünmek istemezler. Seyahatlerini topluluk olarak yapanların yerel halkın beklentilerine karşı umursamazlıkları, bölgede yaşayan halkı bazı sıkıntılara sokmaktadır (Mckercher, 1993: 12).

Sosyal hoşnutsuzluk, iki tarafın ilişkisinde görülen ciddi sorunlardan biridir. Özellikle, dil sorunu etkileşimi olumsuz etkilemektedir. İki tarafın birbirlerinin kültürleri hakkındaki bilgisizliği sosyal çatışmaya neden olabilmektedir (Avcıkurt vd. 2003: 118).

Turizmin gelişmesini savunan kişiler, iki tarafın karşılıklı etkileşimi arttıkça, birbirlerine olan önyargıların giderileceğini düşünseler de bu etkileşim çatışmalara da neden olabilmektedir. Bu

çatışmalar özellikle yerel halkın kendisine ayrıldığı bölgelere turistlerin de dâhil olmak istemeleri halinde artacaktır. Turistlerin tatil köyleri gibi halkla etkileşimini kısıtlayan yerlerde konaklamaları ilişkilerine zarar verebilir. Dışarıdan kişilerin maddi bir bedel ödeyerek sahip olmaları fikrine sıcak bakmayan halk, turistlerin kendileriyle etkileşim halinde olmayacak kadar kibirli olduklarını düşünebilir. Sonuç olarak, turist ve yerel halkın ilişkilerinin fazla samimi ya da tam tersi fazla mesafeli olması sorunlara neden olabilir (Rooney, 2011: 117).

Bölge halkı ve turistlerin etkileşiminin sonuçları hakkında fikir ayrılıklarının olması iki tarafın temasının neticesini belirleyen farklı unsurların oluşma olasılığını arttırmaktadır (Turner ve Reisinger, 2012: 43).

Manavgat'ın Turizmdeki Yeri ve Önemi

Manavgat; doğal değerleri ile turizmde güçlü bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Antalya iline transferle yıllık yaklaşık 12 milyon yabancı turist gelmekte, gelen bu turistlerin 4 milyonu Manavgat'ta konaklamaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığının açıkladığı verilere göre Manavgat, 250 bine yaklaşan yatak kapasitesiyle Türkiye'nin en büyük turizm destinasyonuna sahip olan bölgesidir.

Manavgat nehrinde gerçekleştirilen bot turları önemli bir turizm faaliyetidir ve 132 tane botla yıllık yaklaşık 700.000 ile 1.000.000 arası turist bu bot turlarına katılmaktadırlar. Bunun yanında ilçe sınırlarında 59 adet su sporu noktasında çok faal bir şekilde turizm amaçlı yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. Bunların yanında Köprülü Kanyon bölgesinde rafting ve alternatif spor faaliyetleri de yoğun olarak yapılmaktadır. Bölgenin sınırları içerisinde milli park alanları ve sit alanları mevcut olup, bölgede bulunan 4 kırsal mahallede özel mülkiyet kadastrosunun yapılamamış olması nedeniyle işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenemediği bildirilmektedir (Manavgat Kaymakamlığı Brifingi Ağustos 2019).

Akdeniz kıyılarının 64 km'si Manavgat'ın güney sınırı oluşturmaktadır. Bilindiği gibi Akdeniz kıyılarının turizmin en çok geliştiği sahaların başında gelmesi Manavgat turizminin gelişmesindeki en önemli faktördür. Yani denilebilir ki Manavgat, Akdeniz'e kıyı olması ile bir turizm merkezi haline gelmiş ve diğer turizm çeşitleri buna bağlı olarak gelişmiştir. Bilindiği gibi turizm ya da tatil denilince düşünülen unsurların başında deniz gelmektedir. Manavgat birçok turizm çeşidine imkân sağlayan zengin bir potansiyele sahiptir. Akdeniz kıyısında yer alması ve kıyının rekreasyon faaliyetlerine uygun olması ile deniz turizmi, tarihi yerleşimlere ev sahipliği yapan bir bölge olması nedeniyle kültür turizmi, zengin doğal güzellikleriyle doğa turizmi (akarsular üzerinde suya dayalı rekreasyon faaliyetlerin yürütülebilmesi ile spor turizmi, yayla turizmi vb.) yapılabilmektedir Tüm bu turizm çeşitlerinin bir yerde gerçekleştirilebilmesi Manavgat'ta turizmin gelişmesini, Manavgat'ın Türkiye'de ve dünyada önemli bir turizm markası haline gelmesini sağlamıştır (Ak, 2019: 56).

YÖNTEM

Bu araştırma nicel araştırma olup Antalya Manavgat ilçesinde yapılan bu çalışmada kolay ulaşılabılır örneklem seçme yönteminden yararlanılmıştır (Patton, 2015). Kolay ulaşılabılır örnekleme yönteminden emek, zaman ve maliyet kaybını en aza indirmek için yararlanılabilir. Ayrıca kolay ulaşılabılır örneklem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Araştırmanın Amacı, Kapsam ve Sınırlılıkları

Bu araştırma Manavgat'ta yaşayan halkın turizme yönelik algı ve tutumlarını araştırmak amacıyla yapılmıştır. Bununla birlikte, yapılan alanyazın taraması sonucunda Manavgat'ta yaşayan yerel halkın turizme yönelik algı ve tutumları üzerine incelenmesine yönelik çalışmaların yeterli sayıda olmadığı

düşünülmektedir. Bu nedenle, Manavgat'ta yaşayan yerel halkın turizme yönelik algı ve tutumlarını belirlemenin turizmcilere rehberlik edeceği ve alan yazında bu konuda gözlemlenen boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Araştırma 2020 yılında Şubat ve Nisan ayları, Antalya ili Manavgat ilçesinde ikamet etmekte olan 18 yaş üzeri toplam 336 Manavgat halkı ile sınırlandırılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ile "Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği"nde yer alan sorulara verilen cevaplar ile sınırlıdır. Araştırmaya katılan Manavgat halkının cevapladıkları "Kişisel bilgi Formu" ve "Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği" anket formlarında yer alan sorulara doğru ve samimi olarak cevap verdikleri varsayılmıştır.

Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Araştırma çalışma grubunu, 2019 yılında Şubat ve Nisan ayları arasında Antalya ili Manavgat ilçesinde ikamet etmekte olan Manavgat halkı oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan Manavgat halkına araştırmacı aracılığıyla Turizm çalışanları, otel işletmecileri aracılığıyla ve kendi imkânlarıyla toplam 800 Manavgat vatandaşına "Kişisel Bilgi Formu" ve "Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği" gönderilmiş ve 336 Manavgat halkı (%48) anketi yanıtlamıştır.

Veri Toplama Aracı

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu; Manavgat'ta yaşayan halkın cinsiyeti, yaşı, doğum yeri, medeni durumu, eğitim durumu, çalışma durumu ve gelir durumu belirlemeye yönelik toplam 7 sorudan oluşmaktadır.

Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği

Anketin ikinci bölümü, Yoon, Gürsoy ve Chen (2001) tarafından geliştirilen araştırmacı tarafından Manavgat için uyarlanan "Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği" 5'li Likert türü derecelendirme ölçeği ile ölçülmüştür. Ölçek "1-Kesinlikle Katılmıyorum", "2-Katılmıyorum", "3-Ne Katılıyorum, Ne Katılmıyorum", "4-Katılıyorum" ve "5-Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir. Ayrıca ölçek "Ekonomik Etkiler", "Sosyal Etkiler", "Turizm Desteği", "Kültürel Etkiler", "Çevresel Etkiler", "Toplam Etki" olmak üzere 6 bölüm 23 sorudan oluşmaktadır. Ölçek formu hazırlandıktan sonra Turizm alanında 4 uzman görüşüne başvurulmuştur. Güvenirlik ve geçerlilik yapılmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçekte gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra ölçekte sorularının cevaplayıcılar açısından yeterince açık ve anlaşılır olup olmadığını saptamak amacıyla asıl çalışma grubu Manavgat halkına uygulanarak pilot çalışma yapılmıştır. Katılımcılardan alınan cevaplar doğrultusunda gerekli görülen düzeltmeler yapılarak ölçek formuna son hali verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada Kişisel Bilgi Formu ve "Manavgat'ta Yaşayan Yerel Halkın Turizme Yönelik Algı ve Tutumları Üzerine Bir Araştırma Ölçeği" nin 5'li likert tipi sorularından elde edilen veriler SPSS 23.0 for Windows paket programına aktarılarak yüzde ve frekans alma tekniği ile analiz edilmiştir. Ampirik analizler t-testi ve anova testinden yararlanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların turizm algılarına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Tanımlayıcı İstatistikler**Tablo 1. Çalışmaya Katılan Manavgat Halkı Demografik Özellikleri**

	Gruplar	n	%
Anketi Cevaplayan	Erkek	188	56,0
	Kadın	148	44,0
Yaş	18-25 Yaş Arası	60	17,9
	26-35 Yaş Arası	82	24,4
	36-45 Yaş Arası	105	31,3
	46 Yaş ve Üzeri	89	26,5
Doğum Yeri	Manavgat	181	53,9
	Diğer	155	46,1
Medeni Durum	Evli	191	56,8
	Bekar	113	33,6
	Boşanmış/ Dul	32	9,6
Öğrenim Durumu	Okuryazar veya ilkokul/ Ortaokul mezunu	91	37,1
	Ortaöğretim (Lise) Mezunu	125	37,2
	Lisans ve Lisansüstü Mezunu	120	35,7
Meslek	İşveren	21	6,3
	İşçi	177	52,7
	İşsiz/ Ev hanımı/Öğrenci	73	21,7
Ailenin Aylık Geliri	Diğer/Emekli	65	19,3
	0-1000 TL arası	60	17,9
	1001-2000 TL arası	30	8,9
	2001-3000 TL arası	113	33,6
	3001-4000 TL arası	55	16,4
	4000 TL ve üzeri	78	23,2
Toplam		336	100

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan Manavgat halkının %56,0'ını erkekler oluştururken, %44,0'ı kadınlar oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Manavgat halkının yaş durumu incelendiğinde %17,9'unu 18-25 yaş arası, %24,4'ünü 26-35 yaş arası, %31,3'ünü 36-45 yaş arası, %20,8'ini 46-55 yaş arası ve %5,7'sini 56 yaş ve üzeri oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Manavgat halkının %53,9'unun doğum yerinin Manavgat olduğu %46,1'inin ise doğum yerinin Manavgat olmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan Manavgat halkının medeni durumu incelendiğinde %56,8'inin evli, %33,6'sının bekâr, %5,7'sinin boşanmış ve %3,9'unun dul oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Manavgat halkının öğrenim durumlarına göre dağılımları incelendiğinde, %11,0'ının okur-yazar veya ilkokul mezunu, %16,1'inin ortaokul mezunu, %37,2'sinin ortaöğretim (lise) mezunu, %32,7'sinin lisans mezunu ve %3,0'ının lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan Manavgat halkının çalışma durumu incelendiğinde %6,3'ünün işveren, %52,7'sinin işçi, %9,5'inin öğrenci, %7,4'ünün emekli, %8,0'nun ev hanımı, %4,2'sinin işsiz, %11,9'unun diğer seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Araştırmaya katılan Manavgat halkını gelir durumu tabloda incelendiğinde %17,9'unun 0-1000 TL arası geliri olduğu, %8,9'unun 1001-2000 TL arası geliri olduğu, 33,6'nın 2001-3000 TL arası geliri olduğu, %16,4'ünün 3001-4000 TL arası geliri olduğu ve %23,2'sinin 4001 TL ve üzeri geliri olduğu görülmektedir.

Normallik ve Güvenirlilik Testleri**Tablo 2. Normallik Testi**

	N	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Turizm Algısı	336	3,6935	,41721	-,229	1,108

Tablo 2’de çalışanlarının Manavgat turizm algısı ortalamalarına yer verilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013); George ve Mallery (2010) göre basıklık ve çarpıklık değerleri +2,0/-2,0 arasında olursa ölçeklerin normal dağıldığını ve parametrik yöntemlerin daha güvenilir ve geçerli sonuçlar vereceğini ifade etmişlerdir. Bu yüzden çalışmada kullanılmış ölçeklerin çarpıklık ve basıklık değerleri +2,0 /-2,0 arasında olduğu için çalışmada parametrik testler olan bağımsız iki grup T-testi, One-way Anova varyans testi, kullanılmıştır.

Tablo 3. Araştırmada Kullanılan Ölçeğin Güvenirlilikleri

Boyutlar	Madde Numaraları	Cronbach’s Alpha
Turizm Algısı	1-23	.720

Tablo 3’te çalışmada kullanılan Manavgat turizm algısı ölçeğinin güvenilirliklerine yer verilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde araştırmada kullanılan Manavgat turizm algısı ölçeğinin “güvenilir” düzeyde (>.70) olduğu anlaşılmaktadır

Demografik Değişkenlere Göre Manavgat Turizm Algısının Karşılaştırılması**Tablo 4. Cinsiyet Göre Göre Manavgat Turizm Algısının Karşılaştırılması**

Ölçekler	Gruplar	N	X	Ss	T	P
Turizm Algısı	Erkek	188	3,7324	,38649	1,938	,054
	Kadın	148	3,6439	,44971		

Tablo 4’te cinsiyete göre katılımcıların Manavgat turizm algısı bağımsız t-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları katılımcıların Manavgat turizm algısı cinsiyete göre %95 güven seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile kadın ve erkeklerin katılımcıların Manavgat turizm algısı birbiri ile benzer düzeydedir.

Tablo 5. Yaşa Göre Manavgat Turizm Algısının Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar	N	X	Ss	F	P
Turizm Algısı	18-25 yaş	60	3,6232	,42567	1,267	,286
	26-35 Yaş	82	3,7402	,38332		
	36-45 Yaş	105	3,6671	,44901		
	46 Yaş ve üzeri	89	3,7289	,40015		

Tablo 5'te yaşa göre katılımcıların Manavgat turizm algısı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları katılımcıların Manavgat turizm algısı yaşa göre %95 güven seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile farklı yaş grubunda yer alan katılımcıların Manavgat turizm algısı birbiri ile benzer düzeydedir.

Tablo 6. Gelire Göre Manavgat Turizm Algısının Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar	N	X	Ss	F	P
Turizm Algısı	0-1000 TL arası	60	3,5536	,46580	2,419	,048
	1001-2000 TL arası	30	3,6696	,50750		
	2001-3000 TL arası	113	3,7087	,33663		
	3001-4000 TL arası	55	3,7668	,45726		
	4001 TL ve üzeri	78	3,7363	,40133		

Tablo 6'da gelir durumuna göre katılımcıların Manavgat turizm algısı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları katılımcıların Manavgat turizm algısı gelir durumuna göre %95 güven seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile gelir durumu yükseldikçe Manavgat turizm algısı da artmaktadır.

Tablo 7. Eğitim Durumuna Göre Manavgat Turizm Algısının Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar	N	X	Ss	F	P
Turizm Algısı	Okuryazar ve ya İlkokul/Ortaokul Mezunu	91	3,7052	,46290	1,676	,189
	Ortaöğretim (Lise) Mezunu	125	3,6421	,42385		
	Lisans ve Lisansüstü Mezunu	120	3,7380	,36860		

Tablo 7'de eğitim durumuna göre katılımcıların Manavgat turizm algısı ANOVA testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları katılımcıların Manavgat turizm algısı eğitim durumuna göre %95 güven seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile farklı eğitim seviyesine sahip katılımcıların Manavgat turizm algısı birbiri ile benzer düzeydedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Turizmin ülkelere sağladığı çeşitli yararlar ve gelişen yapısı ile en önemli sektörler arasında yer almaktadır. Turizm sektörü yarattığı istihdam alanları, sağladığı döviz girdisi, ülkeler arasındaki ilişkileri düzeltmedeki etkileri, bölgesel kalkınmayı teşvik eden yapısı ve ihracatı canlandırmadaki

etkiler vb. özellikleri ile birçok yönden ülkelerin cazibe noktası konumundadır. Bu yüzden turizm sektörü diğer bir deyişle “Bacasız Sanayi” olarak da bilinmektedir. Fakat birçok faydasının yanı sıra turizm sektörünün bazı handikapları da vardır. Örnek olarak; turizm sektörünün oldukça kırılabilir yapısından dolayı her türlü olumlu veya olumsuz olaydan çok çabuk etkilenebilmekte olduğunu söyleyebiliriz. Bu etkilerin de sektöre yansması turizm faaliyetlerinde yarattığı dalgalanmalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Hâl böyle olunca ülkelerde bu pazarlardaki yerlerini korumak, sürekliliği sağlamak adına çeşitli politikalar uygulamaktadırlar. Artan rekabetçi ortamda rakiplerden sıyrılmak ve kaliteyi arttırmak adına turizmin bir parçası olan yerel halka da önemli görevler düşmektedir. Yerel halk her ne kadar direkt etki etmese de yapısı gereği turizm olayının içinde yer alır. Kültürünü, tarihini, yaşadığı yeri kısacası turizm değerlerini ve bunun yanında turizmin kendi iç yapısını, çeşitlerini ve ülke üzerindeki etkilerini bilen bir toplumun bireylerinin ülke turizmine sağlayacağı katkılar aşîkârdır. Bu kapsam doğrultusunda yerel halkın bilinçlendirilmesi, ülke turizmi açısından oldukça önemlidir.

Bir bölgenin turizm bölgesi olarak anılması ve turist ağırlaması için en başta halledilmesi gereken sorunların başında bölgenin alt ve üst yapı sorunları gelir. Bu sebeple Manavgat’da alt yapı ve üst yapı sorunlarının halledilmesinde daha kalıcı ve radikal çözümler getirilmelidir. Turizm sektörünün en temel sorunlarının başında gelen tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin yetersizliği Manavgat turizmi içinde önemli bir eksikliklerdir. Doğru planlama ve projelerle Manavgat turizmi daha geniş kitle hitap edebilir.

Manavgat Türkiye’nin en büyük ve en gelişmiş ilçelerinden biri olmasına rağmen, şehir merkezinin yıllardır gereken önemini görememesi, modern mimariden uzak kalan bina ve yapıları, çarpık kentleşme, şehir ve bölge planlamasının çok eskilere dayanması, trafik sorunu gibi sebepler şehrin imajına gölge düşürmektedir.

İlçede karşılaşılan sorunlardan bir diğeri de turizm sektöründe hizmet veren işletmelerin bünyelerinde; gereğinden fazla eğitimsiz personel çalıştırmalarıdır. Turizmin gelişiminin hedeflendiği bir bölgede, işletmelerde çalışan ve istihdam edilecek nitelikli personel sayısının artması gerekmektedir.

Belediyeler hem yerel halkı hem de Manavgat’a gelen turistleri düşünerek şehre yeni rekreasyon alanları kazandırmalıdır. Manavgat turizminde rastlanan sıkıntılardan biride; örgütlenme sorunudur. Fiili olarak hizmet vermekte olan turizm örgütlerinin yetersizliği, bunun yanı sıra merkezi ve yerel yönetimler ile meslek kuruluşları arasındaki kopukluk ve iletişimsizlik turizmde yaşanan örgütlenme sorunlarının başlıca nedenlerindedir.

- Manavgat’taki halkın ve gelen turistlerin bilinçlendirilmesi için yürütülen çalışmaların sayılarının artırılması olarak sayılabilir.
- Manavgat’ta ikamet eden yerel halkın turizm algısı ve desteğinin araştırıldığı bu çalışmanın; gelecekte yapılabilecek benzer konudaki yerli ve yabancı araştırmalara faydalı olabileceği öngörülmektedir. Türkiye’de de farklı illerde, gerçekleştirilmiş veya gerçekleştirilecek olan benzer konudaki çalışmalar için, bir karşılaştırma olanağı sağlayarak ilgili literatüre katkı da bulunabilir.
- Turizm faaliyetlerinde yalnızca yerel halk yer almamaktadır. Manavgat’ı ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerinde turizm algılarının ölçülmesi Manavgat turizminin gelişmesine katkı sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Akman, D. (2007). *Turizmin Gelişmesinin Yarattığı Doğal ve Kültürel Değişimler: Kaş Örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Avcıkurt, C. (2015). *Turizm Sosyolojisi: Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (s.64). Detay Yayıncılık, Ankara.
- Avcıkurt, C., Köroğlu, A., ve Sarıoğlu, M. (2003). *Türk Turizminin Dünya Turizmindeki Yeri*. (s.5). Detay Yayıncılık, Ankara.
- Barutçugil, İ. S. (1989). *Turizm İşletmeciliği*. Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., Ankara.
- Brunt, P., Courtney, P. (1999). "Host Perceptions of Sociocultural Impacts". *Annals of Tourism Research*, 26(3): 495.
- Budeanu, A. (2005). "Impacts and Responsibilities for Sustainable Tourism: A Tour Operator's Perspective". *Journal of Cleaner Production*, 1(1): 91.
- Civelek, A. (2010). "Turizmin Sosyal Yapıya ve Sosyal Değişmeye Etkileri". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 13(1-2): 333.
- Cole, S. (2008). "Tourism, Culture and Development: Hopes, Dreams and Realities in East Indonesia". *Channel View Publications*, 3(1): 20.
- Duran, E. (2013). "Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizm Gelişimine Yönelik Tutumları: Bozcaada Örneği". *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2(3): 77.
- Ewert, A.W. (1999). "Outdoor Recreation and Natural Resource Management: An Uneasy Alliance". *Parks & Recreation*, 34(7): 58-59.
- Goeldner, C.R., Ritchie, J.R.B. (2003). "Tourism Principles, Practices, Philosophies". *John Wiley & Sons, Inc. Hoboken*, 1(2): 7.
- Güdü, Ö. (2011). *Turizmin Sosyal ve Kültürel Etkilerinin Turist Rehberleri Tarafından Algılanması-Trabzon'da Bir Uygulama*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- İslamoğlu, E., Yıldırım, S. ve Cam, E. (2017). "Türkiye'de Otel İşletmelerindeki Beceri Açığı Sorunu: Kocaeli, Sakarya, İstanbul İllerinde Bir Araştırma". *Sosyal Güvenlik Dergisi*, 7(2): 63-86.
- Kar, M., Zorkirişçi, E. ve Yıldırım, M. (2004). "Turizmin Ekonomiye Katkısı Üzerine Ampirik Bir Değerlendirme". *Akdeniz İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1): 90.
- Kaya, İ. (1997). *Sürdürülebilir Turizm Kalkınması ve Ülkemiz Açısından Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Kozak, N., Akoğlu, Kozak, M. ve Kozak, M. (2001). *Genel Turizm İlkeleri-Kavramlar*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kozak, N., Akoğlu, Kozak, M. ve Kozak, M. (2015). *Genel Turizm*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kozak, N., Akoğlu, M. ve Kozak, M. (1997). *Genel Turizm İlkeler ve Kavramlar*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Kozak, N., Kozak, M. ve Kozak, M. (2018). *Genel Turizm*. Detay Yayıncılık, Ankara.

- Manavgat Kaymakamlığı Brifingi (2019). Manavgat Kaymakamlığı, Manavgat.
- Mansuroğlu, S. (2006). "Turizm Gelişmelerine Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Akseki/Antalya Örneği". *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 19(1): 36.
- Mason, P. (2003). *Tourism Impacts, Planning and Management*. s.50. Butterworth-Heinemann, Burlington.
- Mckercher, B. (1993). "Some Fundamental Truths About Tourism: Understanding Tourism's Social and Environmental Impacts". *Journal of Sustainable Tourism*, 1(1): 12.
- Metin, O., Koyuncu Ö. (2013). "Sarp Sınır Kapısı'nın Hopa'da Yaşayan Ailelere Etkileri". *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1): 27-28.
- Oktayer, N., Susam, N. ve Çak, M. (2007). *Türkiye'de Turizm Ekonomisi*. İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul.
- Page, S.J. (2009). *Tourism Management: Managing for Change*. (Third Edition), s.477. Elsevier.
- Patton, M. Q. (2015). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (çev. M. Bütün, S.B. Demir). Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.
- Pizam, A., Milman, A. (1986). "The Social Impacts of Tourism", *Tourism Recreation -Research*, 11(1): 31.
- Reisenger, Y. (2009). *International Tourism: Cultures and Behaviour*. s. 205. Butterworth-Heinemann.
- Roney, S.A. (2011). *Turizm Bir Sistemin Analizi*. Detay Yayıncılık, Ankara.
- Ryan, C. (2003). *Recreational Tourism: Demand and Impacts*. Channel View Publications.
- Tatoğlu, E., Erdal, F., Özgür, H. ve Azaklı, S. (1998). *Resident Perceptions Of The Impact Of Tourism In A Turkish Resort Town*. s.746. Leisure Sciences.
- Tayfun, A. (2002). "Turist Yerli Halk Etkileşimi Üzerine Bir Araştırma". *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1): 2.
- Toskay, T. (1983). *Turizm Olayına Genel Yaklaşım*. Der Yayınları, İstanbul.
- Tosun, C., Timothy, D.T. ve Öztürk, Y. (2003). "Tourism Growth, National Development and Regional Inequality in Turkey". *Journal of Sustainable Tourism*, 11(2-3): 142.
- Turner, L. ve Reisinger, Y. (2012) *Cross-Cultural Behaviour in Tourism*. s.43. Routledge.
- Uslu, A., ve Kiper, T. (2006). "Turizmin Kültürel Miras Üzerine Etkileri: Beypazarı/Ankara Örneğinde Yerel Halkın Farkındalığı". *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 3(3): 306.
- Wall, G., Mathieson, A. (2006). *Tourism: Change, Impacts and Opportunities*. s.261. Pearson Prentice Hall.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.